

ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ,
ΤΟΥ ΗΓΕΜΟΝΟΣ ΤΗΣ
ΚΡΗΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΤΡΙΓΚΗΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΘΑΛΑΣΣΗΣ

940.542
ΚΡΗ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ

ΤΟΥ ΗΓΕΜΟΝΟΣ

ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΚΡΗΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΩΤΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ
ΤΟΥ ΗΓΕΜΟΝΟΣ
ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Σ. Κ. Βλαστοῦ
20 ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ — ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ 2

1899

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
— ΧΑΛΚΙΔΑ —
Αρ. βιβλ. 4905
Χρον. 24-3-1958
Είδος
Αποσ.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΕΣΠΕΡΙΣ

τῆς 25 Ἀπριλίου 1899

ΕΝ Τῇ ΑΙΘΟΥΣῃ

ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

I. M. ΔΑΜΒΕΡΓΗ

Συνεορτάζοντες μετὰ τῶν ἐν Κρήτῃ καὶ ἀλλαχοῦ ἀδελφῶν καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ βασιλικοῦ πρίγκηπος τῆς Ἑλλάδος Γεωργίου, παρεκάλεσαμεν ἀριστεῖς τοῦ λόγου καὶ τῆς ποιήσεως, ὡς τοὺς γνησιωτέρους ἀντιπροσώπους καὶ ἐρμηνευτὰς τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, ἵνα διαδηλώσωσι τὰ αἰσθήματα, ὑφ' ὧν πάντες πληρούμεθα, ἀξιοθέντες, μετὰ τόσους χρόνους δοκιμασιῶν, νὰ πανηγυρίσωμεν, ἐν οὕτωσὶ εὐοίωνῳ ἡμέρᾳ, τὴν πρώτην ἡγεμονικὴν ἑορτὴν τῆς ἐλευθέρου Κρητικῆς πολιτείας.

ΛΟΓΟΣ

Γ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ

Μετ' ὀλίγον δαφνηφόροι ποιηταί, τὰ δῶρα αὐτῶν λαμβάνοντες ἀπὸ αὐτὰς τὰς χεῖρας τῶν φίλων των Μουσῶν, θὰ πλέξωσι τὸν εὐθαλῆ στέφανον, τὸν ὁποῖον ἡ μεγάλη μητέρα πατρὶς ἐπιθέτει εἰς τὸ ἀκτινοβολοῦν μέτωπον τῆς πολυαγαπημένης τῆς θυγατρὸς, τῆς δοξασμένης Κρήτης.

Διὰ τὸν στέφανον τοῦτον θὰ προσφέρω ἓνα μικρὸν τοῦ ἀγροῦ ἄνθος, τὸ ὁποῖον ἔδρεψα εἰς τὰ ριζώματα τῶν βουνῶν τῆς τιμημένης νήσου, θρεμμένον εἰς τὸν παρθενικὸν κόλπον τῆς ἱερᾶς τῆς γῆς, ζωντανεμμένον εἰς τὸ καθαρὸν φῶς τοῦ ἡλίου, ὅστις τὸ ὠραῖόν της πρόσωπον ἐφώτισε πάντα.

Μὲ τὸν ἀκτινοῦφαντον πέπλον τῆς ἀλληγορίας προβάλλον εἰς τὸ φανερόν, ὅπως κάθε μυστήριον ὑψηλόν, τὸ ἀνεξερεῦνητον πνεῦμα τοῦ λαοῦ, τοῦ ἐξόχως ποιητικοῦ λαοῦ τῆς Κρήτης, προεῖδεν ἀπὸ τὰ βάθη χρόνων μακρυνῶν καὶ γεμάτων ἀπὸ συμφορὰς ἀρρήτους τὸν σωτῆρά του ἄγιον,

σπεύδοντα ἐπὶ νεφελῶν ὡς ἱππότην χρυσοδόρατον ἀπὸ τῆς ὕψους τοῦ σκοτεινιασμένου ἀέρος του, διὰ τὴν σῶσιν τὴν ἀλυσόμενῃ κόρην εἰς τὸ πλάγι τῆς βρῦσης, τῆς ὁποίας τὸ ἀγνὸν νῆμα μὲ ἀγρίαν ζηλοτυπίαν ἐφύλαττε τὸ φοβερὸ θηρίον.

Καὶ ἔφαλλεν ὁ λαὸς τὴν πανώρηκα κόρην, τὴν μοναχορρηγοπούλα, τὴν ὁποίαν, τελευταῖον εὐγενέστατον θυμῶν μακρᾶς σειρᾶς φρικτῶν ἀνθρωποθυσιῶν, ἀρπάζει ἀπὸ τοῦ ὀδόντας τοῦ μουσαροῦ θηρίου ὁ Τροπαιοφόρος ἅγιος, ὁ ὠμορροκαβαλλάρης, καὶ τὴν παραδίδει νυμφοστόλιστη εἰς τὴν κατάπληκτὴ ἐκ τῆς χαρᾶς μητέρα.

Ἰδὲ χαρὰν τῇ γίνηκε εἰς Ἰθὴν τὴν οἰκουμένην!

Ἀπὸ τῆς σήμερον κ' ἐμπρὸς ἄφοβη πάντα νῆσαι,

ἵππο κείνα τὰ ἄγρια θερὰ κανένα μὴ φοβᾶσαι...

Τὸ λέγει ὁ Ἅγιος καὶ μὲ πίστιν ἀσάλευτη δέχεται εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του ὁ ἀδολίετος ἑλληνικὸς λαὸς τὸ οὐράνιον φῶνημα.

Ἀλλὰ μὴ δὲν ἐπίστευσε πάντοτε ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, μὴ δὲν ἤλπισε πάντοτε;

Τὸ ὄνειρον ἦτο ἡ ζωὴ του, ἡ ποιήσις ἦτο ἡ μαντεία του, θεῖα φωνὴ πάντοτε ἡ πίστις του.

Καὶ τὰ ὄνειρά του εἶδε τελούμενα, τὰ μαντεύματα τῶν ἀγνώστων του Μουσαίων ἀληθεύοντα ὁ θεὸς αὐτὸς τὸν ἐδοκίμασε—τὸν ἐδοκίμασε πικρῶς—ἀλλὰ δὲν τὸν ἐγκατελίπεν. Εἰς τὸ λίχνον ἐνὸς βασιλικῆς νηπίου ἐγονυπέτησέ ποτε ἐνθάκρος καὶ μυστικὰ ἐπρόφερε τὸ ἱερὸν ὄνομα,

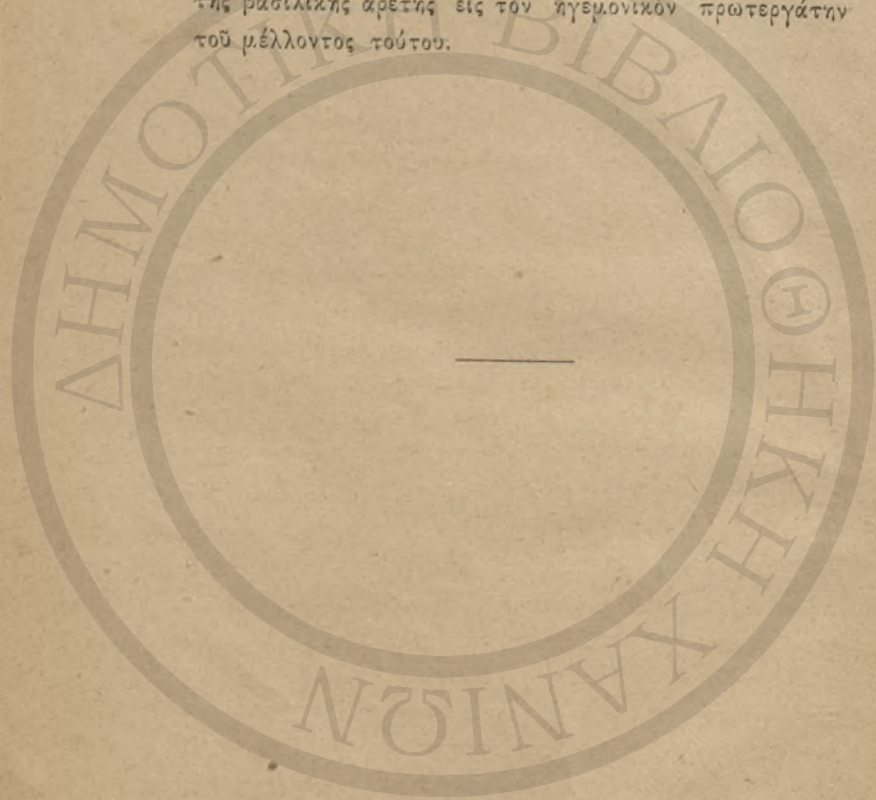
εἰς τὸ ὁποῖον συγκεντρώνει τῆς μεγάλης του ἱστορίας τὰς σεμνοτάτας θρησκευτικὰς ἀναμνήσεις, τῆς αἱματοστέπτου δόξης του τὴν πικροτάτην μνήμην, τῶν ἐλπίδων του τὸν ἀπέραντον στοχασμόν.

Εἰς τὸ μέτωπον ἐνὸς βασιλικοῦ νεανίου εἶδε πρὸ μικροῦ μὲ φωτεινὰ γράμματα γραμμένην τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ μὲ τὸ ἠράκλειον αὐτοῦ ἀνάστημα μετρᾷ τὰς ἐλπίδας, ποῦ ζωογονοῦν τὸ μέλλον τῆς λυτρωμένης κόρης, τῆς παρηγορημένης μητρὸς.

Ἴδού, οἱ χρησμοὶ πάντες ἐπληρώθησαν. Μήπως ἀπατώμεθα καὶ ἀγνοοῦμεν, ὅτι δὲν ἔχομεν πλέον τί νὰ ζητήσωμεν; Ἀφότου τῆς ἐλευθερίας ὁ ἥλιος εἰς τὸν ὄριζοντά μας ἀνέτειλε καὶ τὸ φῶς τῆς ἐλπίζομένης ἐπὶ αἰῶνας ἀποκαλύψεως διεσπάρη εἰς τὸν κόσμον μας, αἱ προφητεῖαι παρῆλθον πλέον. ὦ! ἡ ἐλπίς εἶνε ποιήσεως ἡδονὴ καὶ ἡ πίστις ἡ ἀφελὴς γλυκεῖα ἐλπίς, βαρὺ δὲ τὸ κράτος τῆς νέας ἐντολῆς.

Ἄλλ' αὐτὴ εἶνε πλέον ἢ μόνη ἔμπροσθέν μας ὁδός. Θὰ τὴν βαδίσωμεν καὶ καθῆκον ἀμείλικτον ἔχομεν ν' ἀναγνωρίσωμεν τὴν ὀφειλὴν ταύτην ἀκριβῶς ἐν τῷ μέσῳ τῶν διαχύσεων τῆς δικαίας χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, ἧτις εἰς τοιαύτην ἡμέραν καὶ εἰς τοιαύτην στιγμήν εἶνε ὁμοίως φόρος εὐγνωμοσύνης καὶ καρπὸς ἀληθινῆς πίστεως πρὸς τοὺς ἀθανάτους τελεσιουργοὺς τῆς ἐλευθερίας τῆς μεγάλης Κρήτης, πρὸς τοὺς σημερινοὺς οἰκοδόμους τοῦ εὐέλπιδος αὐτῆς μέλλοντος.

Τὸν στέφανον τῆς ἀνδρείας ἔπλεξεν ἡ δόξα εἰς τοὺς
νικήσαντας· εἶθε καὶ ἡ ἱστορία ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ ἀξίωμα
τῆς βασιλικῆς ἀρετῆς εἰς τὸν ἡγεμονικὸν πρωτεργάτην
τοῦ μέλλοντος τούτου.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗΝ

ὑπὸ Α. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΥ

Τριγύρω στ' ἄρματα τὰ τιμημένα
ποῦ ἤσυχάζουνε, ἡ Δόξα φτερουγίζει
καὶ μ' ὄνειρα πολέμων περασμένα,
θριαύμων ὄνειρα, τὰ νανουρίζει.

Καὶ μέσ' ἀπ' τάρματα πηδᾶ καὶ λάμπει,
ὡσὰν Αὐγῆς χαμόγελο, ἡ Εἰρήνη
στὸ διάβα της φυτρώνουν ρόδα, κρῖνοι·
ὄρη στολίζονται καὶ ματωμένοι κάμποι.

ὦ, τί Ἀπρίλης, ποῦ πρωτοξανοίγει
ἐλεύθερη τὴν ξακουσμένη χώρα,
καὶ τὰ λουλούδια του τὰ μυροφόρα
μὲ τ' ἄφθαρτα τῆς λευθερίας λουλούδια σμίγει!

ὦ θεία Εἰρήνη, ποῦ χιλιάδες σ' εὐλογοῦνε,
ποῦ κ' ἡ χιλιάδες ποῦ δὲν σ' ἔχουν γνωρισμένη
κοιμοῦνται ποῖο γλυκὰ κι' ἀναπαυμένοι
στὸ μνήμα, ποῦ τὰ βήματά σου ἠχολογοῦνε!

Δόξα μαζί καὶ Εἰρήνη, οὐράνια ταίρια,
προσφέρουν τὴν αἰτίμητη κορῶνα,
ποῦ σφυροκόπησαν ἡρώων χέρια,
στὸν ὑπερήφανο τῆς Κρήτης Ἴηγεμόνα.

Εἶν ἡ κορῶνα, π' ὄνειρεύθηκεν ἡ Κρήτη
στὸ πῦρ τοῦ μαρτυρίου τῆς κάθε πετράδι
ρίχνει τ' ἀκτινοβόλημα τ' Ἀποσπερίτη,
εἶνε μιὰ δόξα, μιὰ θυσία, ἐν' Ἀρχάδι!

Ἄγκλιασέ τον, μεγαλόκαρδη Ἀμαζόνα!
Ἐλὴ ἡ ἀγάπη, ἔλος ὁ πόνος, κι' ἔλοι εἰ πόθος,
ποῦχεν ἡ μάνα σου γιὰ σένα στὸν αἰῶνα,
μέσ' στὴν καρδιά του ἐστάλαξαν, βαθιὰ τοὺς νοιώθει.

Σὺ τώρα τοῦγινες γλυκειὰ πατρίδα,
σὺ δόξα του, στοργή του, καύχημά του!
τῶν ἱερῶν σου πέθων ἡ ἐλπίδα
καίει σὰν ἅγιο φῶς μέσ' στὴν καρδιά του.

ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΠΡΙΛΗΣ

ὑπὸ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

... Νὰ πῆ τοῦ Σγουρομάλλινος νὰ μὴ μὲ περιμένῃ
Καὶ νὰ φορέσῃ φορεσιὰ μαύρη σκοτεινιασμένη
Νὰ κόψῃ τὰ ξανθὰ μαλλιά. . .

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥΓΙΑΝΝΗΣ

Λυῶστε τὰ χιόνια, τῶν Σφακιῶν ἀπάτητες μαδάρες
Καὶ κάμετέ τα ἀμέτρητες δροσιτικῆς βρυσούλες,
Ξυπνήστε, ρίμες Κρητικῆς, καὶ γύρω στής κιθάρες
Χορεύτε πανευφρόσυνα, τοῦ Κάστρου Ἑλληνοπούλες !

Τὸ νέο τραγοῦδι στὸν παλῆρὸ τὸν ἦχον κελαϊδῆστε,
Ἐλθόνια στὰ κιτρώφυλλα καὶ στής καρδιῆς Κορνάροι,
Παντοῦ ἔπου γῆς ἐλεύθερη καὶ σκιάβα, διαλαλήστε
Τῆς Ἀρετούσας τῆς χαρῆς μὲ τὸ χλωρὸ βλαστάρι.
Λακκιώτικα ἀσημάσματα, πρωτάκουστα βροντῆστε!

Καὶ σεῖς ὦ πετροχώματα χιλιοφωτοκαμένα,
Βάλτε τὸ πρασινέξανθο τῶν ἀμπελιῶν στολίδι,
Κι ἄς ἀπλωθοῦν τὰ λήφουτα κι ἄς κρύψουν φουντωμένα
Τὸ κάθε ξεθεμέλιωμα, τὸ κάθε ἀποκαίδι !

Κ' ἐσύ, κορφή τῆς Κρητικῆς θυσίας, Δασκαλογιάννη,
Ρίξε ἀπ' τὰ βάθη τῶν καιρῶν τὴν ἄτρεμη λαλιά σου :
Φόρεσε, Σγουρομάλλινη, βασιλικὸ στεφάνι:
Καὶ λευκφόρα, ἀνέμισε τὰ δλόξανθα μαλλιά σου !

Τὸ αἷμα περὶ σὲ πότισεν ὁ ξένος μακελλάρης
Γιὰ ἰδὲς τί 'Απρίλης ἔγεινε καὶ πῶς μοσχοβολάει !
Τροπαιοφόρος χάραξε μακρυάθε καθαλάρης·
'Αλλοὶ στὸ μαῦρο Δράκοντα ποῦ σὲ παραφυλάει !

ΣΤΟΝ ΠΡΕΜΟΝΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ὑπὸ Ι. ΠΟΛΕΜΗ

Χρόνια καὶ χρόνια καὶ καιροὺς σὲ καρτεροῦσε ἡ Κρήτη
ἄλλοτε εἰς τὴν ἀπάτητη κορφή τοῦ Ψηλορείτη
ποῦ συντροφεύουν οἱ ἀήτοί μετ' ἄξια παλληκάρια·
ἄλλοτε στὰ ματόβρεκτα τῶν κάμπων της χορτάρια
πλέκοντας μετὰ τὰ φύλλα των τῆς δόξης τὰ στεφάνια
καὶ σέροντας τὰ ράκη της μετὰ τόση περηφάνεια·
ἄλλοτε σὶ ἀκρογιάλια της τ' ἀφροπεριχυμένα
κι' ἄλλοτε πάλι στοῦ Ἀρκαδιοῦ τὰ ἐρείπια τὰ καμμένα
ποῦ κάθε μαύρη πέτρα του τὴ λευθεριά κηρύττει!...
Χρόνια καὶ χρόνια καὶ καιροὺς σὲ καρτεροῦσε ἡ Κρήτη

Σὲ καρτεροῦσε κ' ἔχυνε τῆς παντεχιᾶς τὸ δάκρυ
κι' ἀναθεν ἀνυπόμονη φωτιαῖς ἀπ' ἄκρη ὡς ἄκρη,
κ' ἐνῶ ἀψηροῦσε ἀκούραστη τὴ γύμνια καὶ τὴ φτώχεια,
ὡσὰν τὴν τίγρι ἐπάλευε μέσ' σ' τῆς σκλαβιάς τὰ βρόχια
κ' ἔτρωγε μετὰ τὰ δόντια της τὴν τρίδιπλη ἀλυσίδα·
ὡς ποῦ μιὰ μέρα ἐξύπνησεν ἡ κοιμισμένη ἐλπίδα,
κ' ἡ σκλάβια ἡ ἀνυπότακτη, λαχανιασμένη ἀκόμα
σὰν εἶδε πῶς ἐπάτησες τὸ ἐλεύθερό της χῶμα,
ἔκραξε μετὰ βαρεῖα φωνὴ ποῦ ἀκούσθη ὡς ἐδῶ χάμου :
« Καλὸ 'στὸ βασιλόπαιδο, καλὸ 'στὸ βασιλῆά μου !

« Τὸ ὄρονο ποῦ θὰ κάθεται σ' τὸν ἔφτιασα μονάχη
ἀπὸ τὰ σκόρπια κόκκαλα ποῦδρα σὲ κάθε μάχη

ς' τὸ στέμμα ποῦ σοῦ φέρεσα ς' τ' ἀρχοντικὸ κεφάλι
ἀντὶ ρουμπίνια, ἔβαλα αἶμ' ἀπὸ μάχαις πάλι
κι' ἀντὶ διαμάντια, δάκρυα ποῦ ὡς τώρα εἶχαν χυμένα
τ' ἀποδιωγμένα μου ὄρφανὰ ποῦ ἐγύριζαν ἔστα ξένα !
Φέρεσε τὴν καρῶνά σου ὁ κόσμος νὰ εἰρηνέψῃ
ν' ἀναγαλλιάσῃ καρπερὴ κ' ἡ γῆ ποῦχε στειρέψῃ,
νὰ βγάλῃ λούλουδ' ἀνθηρὰ τὸ ἐλεύθερό μου χῶμα...
Ποῖδς ξέρει ποῖα κρυφὴ χαρὰ μᾶς περιμένει ἀκέμα ! ▶

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗΑ

ὑπὸ ΓΕΩΡΓ. ΣΟΥΡΗ

Ἔστε το μὲ τὰ λαγοῦτα, ἔστε το μὲ τὰ βιολιὰ
ὅτι σήμερα γιορτάζει τὸ παιδί τοῦ Βασιληᾶ.

Ἄη-Γεωργη καθβαλάρη,
φώτισε τὸ παλληκάρι.

Δὸς του θάρρος νὰ φουκτώη
τὴν αὐτόνομη παντιέρα,
κι' ἡ ψυχὴ του νὰ φτερώση
μὲ τῆς Κρήτης τὸν ἀέρα.

Ἄη-Γεωργη καθβαλάρη, δὸς του δέξα περισσὴ
ν' ἀτσαλώση τὸ κορμί του ἑστῆς ἀνδρείας τὸ νησί.

Ἔστε το μὲ τὰ λαγοῦτα, ἔστε το μὲ τὰ βιολιὰ
ὅτι σήμερα γιορτάζει τὸ παιδί τοῦ Βασιληᾶ.

Πᾶνε πίκραις μας πολλαῖς
καὶ φαρμάκια καὶ χολαῖς.

Περασμένα ξεχασμένα, τώρα γελαστοὶ περνοῦμε,
πάντα μιὰ χαρὰ μᾶς κάνει χιλιαῖς λύπαις νὰ ξεχνοῦμε.

Τίρι λίρι, τίρι λίρι,
νὰ γιορτῆ, νὰ πανηγύρι.

Καρτεροῦν ἑστὸ περιγιάλι
ἀσπροφύραις κορασιγαῖς,
θεμελιζόνονται καὶ πάλι
γχεμισμένας Ἐκκλησιαῖς.

Ὁ σταυρὸς δλόρθος λάμπει,
ἐλουλούδισαν οἱ κάμποι,
τρέχει κόσμος ἀπὸ πέρα
ἔμπρὸς ἄστυν Ἕπατο νὰ πέσῃ,
πάει πάει ἄστυν ἀέρα
καὶ τῶν Μπέηδων τὸ φέσι.

Χίλια χρόνια νὰ μᾶς ζήσης, Ἕπατέ μας ζηλευτέ,
μόνη μας παρηγοριά,
μάτια, ποῦ μὲς ἄστυ σκληδιά των δὲν ἐκλάψανε ποτέ,
κλαῖνε γιὰ τὴν λευθεριά.

Τώρα πλημμυρεῖ τὸ δάκρυ, ποῦ τὸ στεῖρεψαν οἱ πόνοι
καὶ τῆς συμφορᾶς οἱ χρόνοι,
τώρα πλημμυρεῖ τὸ δάκρυ, ποῦ σὰν ἄνοιξης βροχή
δρυσουλίζει τὴν ψυχή.

Ἴσχυοι γύρω του πετοῦνε, γιγαντεύουν καὶ ἠηλόνοι,
καὶ τὸ καλληκάρ' ἰσκιόνουν.
Γιόρτασε μὲς ἄστυ νησί μας, σὲ τιμᾶ νὰ τὸ τιμᾶς,
βάλε βράκαις καὶ σαρδίνια κι' ἔλα χόρεψε μ' ἑμᾶς.

Ἦέστε το μὲ τὰ λαγοῦτα, πέστε το μὲ τὰ βιολιά
ὅτι σήμερα γιγροτάζει τὸ παιδί τοῦ Βασιληᾶ.

Νά το νά, τὸ συντροφεύουν πολιτεύματα καὶ νόμοι,
πέρα μὲς ἀπὸ τουφέκια, ποῦ καπνοβολοῦν ἀκόμη,
πέρα μὲς ἀπὸ τουφέκια,
ποῦρριξαν ἀστροπελέκια.

Ὁ καπνὸς των σὲ κυκλόνει μὲ λαχτάρια μας κρυφῆ
καὶ κορῶνα κάνει γύρω ἄστυ τρανὴ σου τὴν κορφή.

Ἄχ! πῶς ἤθελα ἴσθης νὰ πετάξω τὸ βουνό,
ποῦδγαλε τὸν κεραυνό,
καὶ μονάχος μὲς ἴστοὺς πάγουσ καὶ ἴστοὺς ὄμβρουσ τοῦσ
[βραγδαίουσ
πρῶτῃ βράδῃ ν' ἀντικρύξω τοῦσ Δακτύλουσ τοῦσ Ἰδαίουσ,
ποῦ μεγάλωσαν μιὰ ἡμέρα
τὸν Ὀλύμπιον πατέρα.

Νὰ ξεχάσω τοῦ πολέμου
τὴν θεότρελλη γωνιά,
καὶ νὰ πῶ τὸν ναργιλέ μου
μὲς ἴσθης Κρήτης τὰ Χανιά.

Ἄχ! πῶς ἤθελα ν' ἀφήσω τοῦσ συγχρόνουσ Ἀθηναίουσ,
τοῦσ χαζούσ, τοῦσ κεχηναίουσ,
σὲ πολιτευμάτων χάθραισ
νὰ παρλάρουνε παλάθραισ.

Γεῖά σου, Κρήτη τιμημένη, ποῦ γιορτάζεισ Πασχαλιά,
ὄχι μ' ἄρματα σὰν πρῶτα, σήμερα μὲ τὰ φιλιά,
σήμερα χωρὶσ τουφέκι, σήμερα μὲ τὴν ἐληά,
καὶ ξαπλόνει τὰ κλαδιὰ της ἢ χρυσοῦ πορτοκαλιὰ
καὶ ξαρμάτωτη διαβαίνεισ μὲ τὸν γυιὸ τοῦ Βασιληᾶ.

Τῆσ ὀρφάνιασ οἱ καῦμι
λησμονεῦνται ἴστο χορό,
φάτε ἑλευθεριᾶσ ψωμί,
πιῆτε ἑλευθεριᾶσ νερό.

Παῖζε, Κρητικὴ παντιέρα,
ἴστέν καθάριο τὸν ἄερα.
Τοῦσ κυματισμοῦσ της ὄλοι

δακρυσμένοι τοὺς κυττοῦν,
Ναύαρχοι, Στρατοὶ καὶ Στόλοι
τὴν Λαμπρὴ τῆς χαιρετοῦν.

* Ἀχ! πῶς ἤθελα ν' ἀφήσω
λιμαδόρους μελιρρύτους,
καὶ πυρρίχιον νὰ στήσω
μὲ τῆς Κρήτης τοὺς προκρίτους,
κι' ἔδεπὰ νὰ καταθέσω τ' ὄπλο μου τὸ φλογερό,
ποῦ τ' ἀγόρατα γιὰ χάξι 'στοῦ πολέμου τὸν καιρό.

"Οποιοὺν ἔβρισκω ν' ἀγκαλιάζω,
ζήτη ζήτη νὰ φωνάζω,
καὶ σὰν ἄλογο Μαζέπα
νὰ πηρῶσω 'στὴ Χαλέπα,
μὲς 'στοῦ Γεϊώργου τὸ Παλάτι,
χιλῖα νὰ τοῦ 'πῶ σπολλάτη.

Μὲ τὸν Πρίγκηπα νὰ μείνω,
Δρόζ' Νουμᾶς κι' ἐγὼ νὰ γίνω,
νὰ τοῦ στρώνω νὰ κοιμᾶται, νὰ τοῦ στρώνω νὰ δεῖπνᾷ,
λεοντόκαρδος νὰ πέφτῃ κι' Ἐκατόγχειρ νὰ ξυπνᾷ.

* Ἄς μᾶς ἔρχονται μαντάτα μὲ χιονάτο περιστέρι,
* Ἄη-Γεϊώργη στέκε πάντα 'στὸ δεξιὸν τοῦ τὸ πλευρό,
καὶ τὸ κόκκινο σημάδι τῆς σημαίας μὲ τ' ἀστέρι
ὀλογάλανο κι' ἐκεῖνο νὰ τὸ κἀνῃ μὲ Σταυρό.

ΛΟΓΟΣ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

Ἐπὶ τῶν δελφίνων τοῦ Αἰγαίου μὲ τὴν λύραν ἀνά χεῖρας δίκην ἄλλου Ἀρίωνος ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τῶν Μουσῶν σὰς ἤγαγον σήμερον οἱ ποιηταὶ διὰ τῶν γλαυκῶν κελυθῶν τοῦ Μυρτώου εἰς τὴν νῆσον ἣν κατηύγασαν πρὸ μικροῦ γλυκεῖαι αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἀστέρος τῆς Βηθλεέμ.

Δὲν ἔχω λύραν ἐγὼ νὰ δονήσω τὰς χορδὰς αὐτῆς καὶ δι' αὐτῶν νὰ συγκινήσω τὴν καρδίαν ὑμῶν τὴν παλλομένην. Βάλλω τὸν δάκτυλον εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας, καὶ παρελαύνουσι πρὸ ἐμοῦ εἰκόνες δόξης καὶ μεγαλείου, εἰκόνες φρίκης καὶ ἐρημώσεως, καὶ τέλος φέρεται ὁ νοῦς μου εἰς τὴν τελευταίαν τῶν σελίδων, εἰκόνα γαλήνης μετὰ φοβερὰν πεντακυμίαν.

Ἀκολουθήσατέ με εἰς τῆς λευκοστόλου Ἰδῆς τὸ ἄντρον ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν γαλακτοτροφούμενος καὶ φρουρούμενος ὑπὸ τῶν Κουρήτων κλαυθυμυρίζει νεογέννητος ὁ μέγας τῶν Ἑλλήνων Θεός. Χαῖρε Κρήτη ἡ γενέτειρα τοῦ μεγάλου Διός.

Τοῦ Διὸς δ' ἐκείνου τὸ σκῆπτρον κρατεῖ ἔπειτα στίβαρον ὁ διογενὴς τοῦ Λαβυρίνθου δεσπότης, ὁ ναυπηγὸς

κραταιοῦ στόλου, ὁ ἰσχυρὸς θαλασσοκράτωρ ὁ ἐμβάλλον
τὸν τρόπον εἰς τοὺς ἀπολιτίστους τοῦ Αἰγαίου πειρατάς.
Χαῖρε Κρήτη ἡ πατρίς τοῦ Μίωως.

Ἐκατόμπολις ὕψουσαι ἐν μέσῳ τῶν θαλασσῶν, καὶ
ἄτε οἱ ἑλληνικοὶ λαοὶ, καταβαίνοντες ἀπὸ τοῦ ὕψους
εἰς τὴν ἐπιπέδον αὐτοῦ ἢ φαντασία, ἔπαυσαν πλαστουροῦν-
τες θεοὺς, μὴ δυναμένη νὰ γεννήσῃ πλέον ἄλλον Δία,
ἔγεινες ὅμως σὺ κοιτὶς ἄλλου θεοῦ, θεοῦ μεγάλου, οὗ τὴν
ἰσχὺν ἠσθάνθη ἡ πατρίς τοῦ Λυκούργου καὶ ἡ γενέτειρα
τοῦ Σόλωνος, τοῦ Νόμου. Χαῖρε Κρήτη ἡ πατρίς τῆς
ἀρχαίας Εὐνομίας.

Ἄλλ' ὅπου οἱ νόμοι εἶνε σεβαστοὶ, εὐτυχοῦσιν οἱ λαοὶ
καὶ μεγαλύνονται αἱ πόλεις καὶ κοσμεῖ ἡ τέχνη τὰ ἄσθη
καὶ τοὺς οἴκους. Διὰ τοῦτο εἶδες σὺ ἐπὶ τῆς γῆς σου,
μετὰ τὸν Δαίδαλον, τὸν Δίποινον καὶ τὴν Σκύλλιν, ὧν
ἡ φήμη ὑπερπόντιος διεπεραιώθη ἐκ τῆς Κρήτης εἰς τὴν
Ἑλλάδα, ὧν ἡ ἀριστοτεχνικὴ σμίλη ἐκόσμησε τοὺς ναοὺς
καὶ τὰς ἀγορὰς τῶν πόλεων τῶν ἑλληνίδων. Διὰ τοῦτο οἱ
νησιωτικοὶ σου βράχοι ἀντήχησαν ὑπὸ τῶν ἐμπνευσμένων
πατριωτικῶν ᾠδῶν τοῦ Ὑβρίου, καὶ ὁ πυρρῆχιος
ἐπτέρωσε τοὺς πόδας ἐνόπλων χορευτῶν καὶ ὁ Θαλήτας
ἐτόνισε τὰς χορδὰς τῆς λύρας του, πρόσχημα ἔχων τὴν
ᾠδὴν καὶ πραύνων τὰ ἦθη διὰ τῶν ἐμμούσων αὐτοῦ μελῶν
δίκην ἄλλων νόμων. Χαῖρε Κρήτη ἡ κοιτὶς τῆς τέχνης.

Ἄλλὰ διὰ τί σὺ ἡ μεστή τῆς ζωῆς, ἡ μήτηρ τέκνων
γενναίων καὶ ἔδρα πόλεων ἀνθρώπων σπαράσσεις τὰ στήθη

διὰ τῶν ἰδίων σου χειρῶν; Δὲν εἶνε Κρῆς ὁ Κνώσσιος ὡς καὶ ὁ Γορτύσιος, δὲν εἶνε Ἕλληνας ὁ Λύκιος ὅσον καὶ ὁ Ἀπολλωνιάτης; Ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ βάλλουσιν ἄστοργοι τὰ τόξα οἱ περίφημοι τῆς Κρήτης τοξόται καὶ εἰς αἵματος ἀδελφικοῦ χύσιν ἐξαντλεῖται τόσης γενναϊότητος ἢ ὀρμῆ; Δὲν βλέπεις αἰωρούμενα μελανὰ ἐκ τῆς Ἑσπερίας νέφη καὶ τὸν Ῥωμαῖον βαρὺν καταπλέοντα ἐκ τοῦ Τιθέρεως ὅπως σε δουλώσῃ;

Ὁ Κρῆς ὠπλίσθη τότε. Μόνον ὄχι δουλείαν, ὄχι δουλείαν, ἀνεκραύγασε. Καὶ οἱ χθὲς ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ βάλλοντες ἄστοργοι τὰ τόξα ἔδωκαν εἰς ἀλλήλους τὴν δεξιάν, καὶ ἔστρεψαν τὸ τόξον ἐναντίον τοῦ Ῥωμαίου.

Ἡγωνίσθησαν γενναίως, ἔπεσον ἥρωικῶς. Ἐν Ῥώμῃ ἐθριάμβευεν ὁ Μέτελλος ἐπὶ τῇ μεγάλῃ νίκῃ, καὶ ἐπώνομαζετο Κρητικός. Ἀλλὰ τὸ ἐπώνυμον ἐκεῖνο ἦτο τὸ ἀντίτιμον τοῦ αἵματος τοῦ τετιμημένου, τοῦ αἵματος τῶν ἀμυντόρων, τοῦ αἵματος τῶν πρώτων θυμάτων τῆς ἐλευθερίας. Ἐπὶ δύο σχεδὸν ἔτη ἐτελέσθη ἐπὶ τῆς νήσου κυνηγέσιον ἀνθρώπων· αἱ πόλεις ἔπιπτον μετὰ κρατερὰς πολιορκίας, οἱ οἴκοι ἐπυρπολοῦντο, οἱ κάτοικοι ἐσφάζοντο, καὶ οἱ ἀετοὶ τῆς Ῥώμης ἐκλάγγασαν τὴν νικητήριον αὐτῶν κλαγγὴν ἐπὶ τῆς νήσου, ἀφ' οὗ πρῶτον εἶδον αὐτοκτονοῦντας διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν χειρὸς ἐκείνους ὅσοι δὲν ἔπεσον ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ νικητοῦ, ὅσοι δὲν ἐσφάγησαν ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Ῥωμαίου.

Οἱ ἀγῶνες ἐκεῖνοι εἶνε τὰ ἐγκαίνια τῆς μεγάλης ἡμέ-

ρας καθ' ἣν ἡ Κρήτη ὠρκίσθη νάγωνίζηται διαρκῶς ὑπὲρ ἐλευθερίας. Εἶνε ἡ πρώτη μεγάλη ὑπὲρ πατρίδος θυσία ἐπὶ τῆς νήσου ἐκείνης, ἣτις μετεβλήθη διὰ τῶν αἰώνων εἰς μεγάλην ἐκκλησίαν ἐν ἣ εἶς καὶ μόνον ἐθηρσκεύθη θεός, ἡ πατρίς. Εἶνε ἡ πρώτη αἱματηρὰ σελὶς τοῦ μεγάλου ἔπους ἐφ' οὗ ὁ Κρῆς ἔγραψε διὰ δακτύλων αἱματοβαφῶν μίαν πάντοτε καὶ τὴν αὐτὴν ἐπωδὸν, τὸν θάνατον ὑπὲρ ἐλευθερίας.

Συνωκειώθη μετὰ τοῦ ὄπλου. Τὸ ὄπλον ἔγεινε τὸ ὄργανόν του, τὸ κειμήλιόν του, ὁ θησαυρός του. Ὑπῆρξεν ὄπλον ὅπερ ὀλίγα μόνον ἔτη μακρῶν αἰώνων ἠδυνήθη νά στέψη μὲ τὴν μύρτον ἐλευθέρων τῶν κρητικῶν βουνῶν. Ἄλλοτε ἀνέθετε τὴν χαλκῆν του ἀσπίδα ὁ ἀρχαῖος Κρῆς εἰς τὸν Δία ἐν τοῖς ἄντροις τῆς Δίκτης καὶ τῆς Ἰδης. Παρῆλθον οἱ χρόνοι τοῦ Διὸς καὶ το ἀνεκρέμασε δούλον πρὸ τῶν ἁγίων εἰκονισμάτων τοῦ οἴκου. Τοὺς Ῥωμαίους διεδέχθησαν μετὰ αἰῶνάς τινας ἐλευθερίας, καθ' οὓς ἡ Κρήτη ἀνέπνευσε ἐλευθέρα ἀδελφὴ τῶν ὁμοφύλων Ἑλλήνων τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους, οἱ Ἀραβες μετὰ τοὺς Ἀραβας ἦλθον, ὅτε ἡ Δύσις ἤρατο τὸν σταυρὸν κατὰ τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς, οἱ Γενοαῖοι, ἔπειτα οἱ Βενετοί, κατόπιν οἱ Τούρκοι. Καλειδοσκοπίον εἰκόνων παντοδαπῶν, ὧν τὸ βάθος εἶνε πάντοτε τὸ αὐτὸ, ἡ δουλεία, ἡ στυγνὴ δουλεία, καὶ ἀπέναντι τοῦ δορικτήτορος ὁ Κρῆς ὄρθιος, δάκνων τὰ χεῖλη ἔξαιμα ὑπὸ τῆς ὀδύνης, βλέπων ἔνδακρυς τὴν γῆν του δηουμένην, τὸν οἶκόν του καιόμε-

νον, τοὺς οἰκογενεῖς του σφαζομένους, τοὺς ναοὺς του βεβηλουμένους, τὴν καρδίαν του τιτρωσκομένην, ἀλλὰ παλαίων, παλαίων μὲ τὸν πιστόν του σύντροφον, τὸ ἀκοίμητόν του ὄπλον, ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ. Οἱ αἰῶνες παρέρχονται, οἱ κατακτηταὶ γίνονται ἄλλοτε ἄλλοι, νέαι ἕξεις μεταβάλλουσι τὸν κόσμον, νέος πολεμικὸς τρόπος μεταρρυθμίζει τὰ ὄπλα τῆς ἐπιθέσεως καὶ τῆς ἀμύνης. Ἐν δὲν μεταβάλλεται μόνον, ἡ φιλοπατρία τοῦ Κρητός. Ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς. ἥτις ὑφίσταται τόσας καὶ τόσας μεταβολὰς ἐν διαστήματι δύο ὄλων χιλιετηρίδων καὶ πλέον, μία ἄπτωτος ἰδέα εἶν' ἐρριζωμένη δίκην δρυὸς αἰωνοβίου φουμένης ἐπὶ τῶν δειράδων τῆς κρητικῆς γῆς, ἡ ἀγάπη τῆς ἐλευθερίας. Στέναζε, στέναζε, Κρήτη δούλη.

Εἶνε ἡμέρα χαρᾶς σήμερον, καὶ τὴν χαρὰν σας αὐτὴν δὲν θέλω νὰ θολώσω ἀνασύρων τὸν πέπλον τὸν καλύπτοντα τοὺς τάφους τῶν μαρτύρων τῆς ἐθνικῆς ἰδέας. Εἶνε μαρτύρια ἀρχαῖα καὶ θυσίαι νέαι, αἵματα πεπαλαιωμένα καὶ αἵματα νεοσφαγῆ. Οἱ ἀρχαῖοι Μασσαλιῶται διηγοῦντο, ὅτι αἱ περὶ τὰ Σέξτια ὕδατα τῆς Γαλλίας γαῖαι, ἐνθα ὁ Μάριος ἐνίκησε τοὺς Τεῦτονας, ἔγειναν εὐκαρποὶ ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν σεσηπότων ὀστέων τῶν ἐν τῇ μάχῃ πεσόντων. Τί νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς Κρήτης; Αἱ φυλλόχομοί της καστανεαὶ καὶ τῶν Ἐσπερίδων της τὰ χρυσᾶ μῆλα ἔχουσι χυμὸν πεποτισμένον δι' αἵματος μυριοπληθῶν θυμάτων. Ἐκάστη τῆς νήσου φάραγξ ἔχει ἀντηχήσει ὑπὸ τοῦ ὄρυμαγδοῦ τῶν ὀπλων,

ἔχει στρωθῆ διὰ νεκρῶν. Ἐκάστη πόλις μετεβλήθη πολ-
λάκις εἰς ἐρείπια. Ἡ θάλασσα ἡ περιβρέχουσα τὰς ἀκτὰς
αὐτῆς τὰς ἡρωϊκὰς δὲν ἀνέδωκεν ἅπαξ μόνον τὴν ὑπο-
βρύχιον βοήν θύματος πνιγομένου ἐντὸς σάκκου ὡς ὁ
Λέων Καλλέργης. Τὸ δὲ ἔλοκαύτωμα τοῦ Ἀρκαδίου εἶνε
ἴσως τῶν συγκινητικωτάτων, ἀλλ' ὄχι, πολλοῦ γε καὶ
δεῖ, ἢ μόνη σκηνὴ καθ' ἣν ἀνύψωσαν ἑαυτοὺς εἰς μάρ-
τυρας ὅσοι δὲν ἠδυνήθησαν νάναδειχθῶσιν ἡρώες. Ἐπανά-
στασις καὶ σφαγὴ, πυρπόλησις καὶ μαρτύριον εἶνε λέξεις
πληροῦσαι πᾶσαν γραμμὴν τῆς ἱστορίας τοῦ Κρητὸς ὑπὸ
τὴν μυριώνυμον δουλείαν. Καὶ πᾶς οἶκος κρητικὸς ἔχει
νά ἐπιδείξῃ σειρὰν ὄλων ἡρώων ἢ θυμάτων, μαρτύρων ἢ
σφαγιῶν. Στέναζε, στέναζε, Κρήτη δούλη.

Δέν με ἀκούετε τὸ πρῶτον σήμερον, Κρητὲς ἀδελφοί,
φυλλομετροῦντα μεθ' ὑμῶν τῆς ἐνδόξου, τῆς ἡρωϊκῆς,
τῆς ταλαιπώρου σας πατρίδος τὴν ἱστορίαν. Με ἀνεπι-
θάσατε καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τὸ βῆμα νὰ ψάλωμεν ὁμοῦ τὸ
μνημόσυνον τῶν νεκρῶν σας. Καὶ τελέσας μεθ' ὑμῶν
τὰ νενομισμένα, σας παρεκέλευσα τότε νὰ σπογγίσητε τὰ
δάκρυά σας, εὐαγγελιζόμενος ἡμέρας χαρᾶς.

«Τὰ ἔθνη, σας εἶπον τότε, κατορθοῦσι πολλάκις τὸ
δίκαιον αὐτῶν, ὡς διδάσκει ἡ ἱστορία, διὰ τοῦ ἀγῶνος.
Οὕτω θὰ κινηθῆ μίαν ἡμέραν ἡ Κρήτη ὀλόσωμος, μνήμων
πάλαιων ἡμερῶν καὶ ἡμερῶν νέων, ὀρριζομένη εἰς τὸ
ἔνομα τῶν ἡρώων ὄλων καὶ μαρτύρων τοῦ παρελθόντος
ἀπὸ τοῦ Λασιθέου καὶ τοῦ Πανάρους μέχρι τοῦ ἡγου-

μένου του Ἀρκαδίου Γαβριήλ, ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου. Ἡ γῆ αὐτῆς θά σεισθῆ καὶ τὰ ὄρη της θά χορεύσωσι τὸν πυρρίχιον, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ ὄρυμαγδοῦ τῶν ὄπλων νέων τῆς Κρήτης Κουρήτων θάναγγεληθῆ εἰς τὸν κόσμον, ὅτι εἰς τὸ Ἰδαῖον ἄντρον κατάκειται ἐν λίκνῳ χρυσῷ, ὡς ποτε ὁ Ζεὺς, νεογενῆς θεᾶ, ἡ Ἐλευθερία.

« Μετὰ μακράκινα τῆς ἐλευθερίας νηστείαν ἀναμένετε τὴν μεγάλην τῆς ἀναστάσεως ἡμέραν, ὡς ὁ πιστὸς, ὅτε τὴν νύκτα τῆς μεγάλης Πέμπτης γονυπετῆς καὶ συγκινημένος ἀκούει τοῦ ἱερέως ἀναφωνοῦντος ἐν εὐλαθείᾳ, ἐν ᾧ περιφέρει τὸν Ἐσταυρωμένον. « Προσκυνοῦμέν σου, τὰ πάθη, Χριστέ· δεῖξον ἡμῖν καὶ τὴν ἐνδοξόν σου Ἀνάστασιν. »* »

Παρήλθον ἕκτοτε ὀκτὼ ἔτη ἀφ' οὗ χρόνου ἀνέγνων ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ τῶν δέλτων τῆς ἱστορίας μεγάλων ἀγῶνων καὶ μεγάλων θυσιῶν ἐξαγγελλομένην τὴν εὐσίωνον προφητείαν. Καὶ ἐσείσθη ἀληθῶς ἡ κρητικὴ γῆ, καὶ ἐποτίσθη τὸ ἔδαφος τῆς Κρήτης μὲ νέα αἱμάτων ρεῖθρα, καὶ προσκνήχθησαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας νέαι ἑκατόμβαι, καὶ ἀνεπέμφθη πρὸς τὸν οὐρανὸν δίκην λιθανωτοῦ ἐνὸς ὄλου λαοῦ, ποιουμένου εὐσεβεῖς λιτὰς ὑπὲρ ἀπολυτρώσεως, ὁ καπνὸς νέων ἐρειπίων, καὶ ἐστομώθησαν πρὸς νέον ἀγῶνα τὰ ξίφη, καὶ ἐπένησε καὶ πάλιν ὁ Κρῆς θρηγῶν ὄχι τόσον τὰ νέα θύματα, ὅσον τὸν βόμβον ἐκεῖ-

* Ἰδε Παλιγγενεσίαν τῆς 28, 29 καὶ 30 Νοεμβρίου 1891.

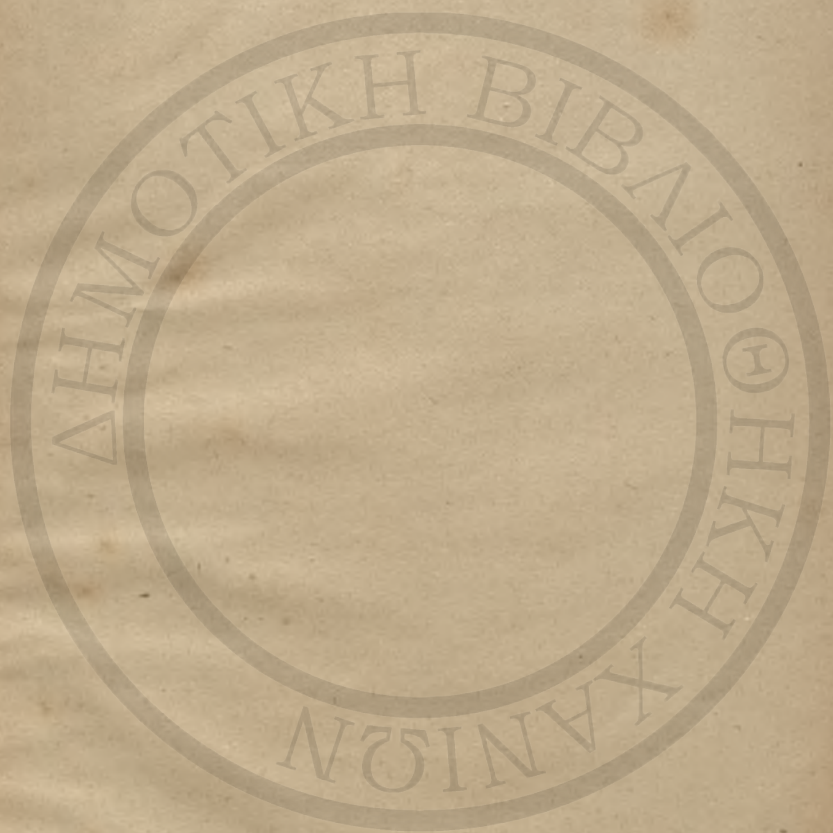
νον τὸν συνοδεύοντα τὸ μοιραῖον Στῆτε, ὕπερ ἀνεφώνησαν εἰς τὴν ἑτοιμὴν πρὸς νέας θυσίας Κρήτην οἱ ἰσχυροὶ τοῦ κόσμου, ἐπιβάλλοντες εἰς αὐτὴν νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην, ὄχι τόσον τὰ νέα ἐρείπια, ὅσον τὸ ναυάγιον τῶν ὑπερποντίων ἀδελφῶν τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος, ἀναλαβούσης χάριν αὐτῶν ἄνισον πάλιν.

Ἄλλ' ὁ τρώσας καὶ ἰάσατο. Τὰ ἔθνη κατορθοῦσι πολλάκις τὸ δίκαιον αὐτῶν διὰ τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἡ ἥττα αὐτῆ ἄγει πολλάκις εἰς τὴν νίκην. Ἀπὸ τῶν βαθμίδων τοῦ θρόνου τοῦ βασιλέως τῶν ἠττημένων Ἑλλήνων ἀπέσπασεν ἡ εὐρωπαϊκὴ δικαιοσύνη δίκην νικητοῦ τὸν αἰρετόν, εἰς οὗ τὰς χεῖρας παρέδωκε τὴν σημαίαν ἀφ' ἧς ἀκτινοβολοῦνται αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἀστέρος τῆς Βηθλεέμ. Καὶ ἡ κρητικὴ γῆ ἀνεσκίρτησεν ὄτ' ἐπάτησεν ἐπ' αὐτὴν στυγαρόν τὸν πόδα τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ὁ υἱὸς, καὶ τὰ κρητικὰ στήθη ἀνέπαλλον, ὅτε ἡ Κρήτη περιεοράντισε μὲ τὰ τελευταῖα δι' αἵματος βεδαμμένα τῶν λειμῶνων τῆς ἄνθη τὸν ἐλευθερωτὴν.

Μετὰ μακραίωνα τῆς ἐλευθερίας νηστείαν ὁ κρητικὸς λαὸς εἶδε τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, καὶ χαίρων κοσμεῖ σήμερον τὰς ἐλευθέρους τοῦ πόλεις μὲ τὴν τρίδυμον σημαίαν τοῦ ἁγίου Τίτου τοῦ μάρτυρος τῶν ἀρχαίων ἡμερῶν, τοῦ ἀστέρος τῆς Βηθλεέμ τοῦ προαγγέλου μέλλοντος εὐδοϊάνου καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ πατάξαντος τὸν δράκοντα.

Χαῖρε Κρήτη ἐλευθέρα.

ΔΗΜΟΣ

